

Van: [redacted] <[redacted]>

Verzonden: donderdag 15 mei 2025 19:19

Aan: [redacted] <[redacted]>

CC: [redacted] <[redacted]>

[redacted]

([redacted]) <[redacted]>; [redacted], [redacted]

Onderwerp: Ombuigingen en cultuur

Geacht college en raad van de gemeente Dordrecht.

De culturele organisaties in Dordrecht, verenigd in het Cultureel Paltform Dordrecht, hebben zich in een bijeenkomst op 10-04 uitgesproken over de ombuigingsvoorstellen.

Namens het platform is het standpunt gepresenteerd in bijgaande tekst van de toespraak door de voorzitter .

Wij verzoeken u deze reactie bij uw besluitvorming te betrekken en het platform daarvan in kennis te stellen.

Met vriendelijke groet

Namens het Cultureel Platform

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Virusvrij www.avast.com

([REDACTED], onafhankelijk voorzitter Cultureel platform Dordrecht)

De culturele sector en haar instellingen werken hard en met liefde aan de stad (en regio), voor haar inwoners en bedrijven, voor het onderwijs en maatschappelijke instellingen, voor positieve energie, met resultaat en met inzet van vele professionals en vrijwilligers. Dat willen we ook blijven doen!

Dan verschijnt 04-02-25 de lijst met ambtelijke ombuigingsvoorstellen en haalde ik de volgende eerste reacties op: teleurstelling; geschokt ;ontsteld, boos en onbegrip, zowel gezien de inhoud als de wijze waarop het "over de schutting van de sector en stad "wordt gesmeten. Ronduit pijnlijk en niet passend in de relatie tussen de sector en de gemeente.

Niet alleen de ideeën voor de cultuursector s c maar ook door de neveneffecten van voorstellen voor andere sectoren/programma's raken de stad , de inwoners, de medewerkers en de vrijwilligers, buiten elke proportie en redelijkheid.

De stad heeft zich geprofileerd als een levendige cultuur- historische parel, met vele monumenten, festivals en een aansprekend cultureel klimaat. En een culturele sector die zich blijft vernieuwen en verbinden, die zich verbindt met andere sectoren in het sociaal domein, gezondheid, wijken, in gebiedsontwikkeling en onderwijs en een belangrijke motor voor de economie(ook binnenstad), draagt bij aan marketing , innovatie en het vestigingsklimaat voor wonen en werken en een sector die ook de autonomie van kunst en cultuur koestert.

Allemaal passend in de Agenda 2030 en de recent door de raad vastgestelde cultuurnota met belangrijke opgaven rond bereik van doelgroepen, educatie, talentontwikkeling en met het doel de huidige kracht en het diverse aanbod te behouden en versterken.

Ook de diverse Atlassen van Gemeenten tonen aan dat deze sector van substantieel belang is voor de aantrekkelijkheid en groei van de stad en de ranking van Dordrecht.

Ook voor de economische effecten is de investering in cultuur renderend ; onderzoeken o.a. Boekmanstichting geven aan dat elke  1, - gemiddeld  2,5

oplevert. Dus ook met minder middelen en programma's en dus bezoek ook minder bestedingen .

BEREIK

Wie en in welke mate bereiken we Dordtenaren en /of anderen? In aantallen (2024) ziet u een greep uit de gegevens van een aantal organisaties. Zo'n 475.000 bezoeken . Van basisschoolleerlingen tot mantelzorgers en van makers tot museumbezoekers. En meer dan 1 miljoen aan sites en 23 miljoen views. Imposant en het gaat niet alleen of niet langer gaat om kwantiteit maar ook om de kwaliteit van en de breedte in het gebodene en de doelgroepen die je wil bereiken, binden aan de stad en de partners met wie je dit wilt realiseren. Het moet wel passen bij de kernkwaliteiten van Dordrecht en vooral niet kopiëren van andere hypes. En daar is nog meer gegevens verzameling voor nodig. Kwaliteit heeft ook te maken met verbinding en inspiratie. Enerzijds binnen de sector bijv. de doorgaande lijn in de muziek van zeer jong, educatief, popcentrale naar landelijke podia en weer in de Dordtse instellingen op diverse podia en festivals. Theater is niet alleen de breedte en kwaliteit van de programmering in Kunstmin maar ook de producties van het Weeshuistheater en bijvoorbeeld Muziektheater Hollands Diep, met meerdere partners. Voorbeelden die eigenlijk gelden voor de nu niet genoemden, net zo actief en vernieuwend bijvoorbeeld Kunstkerk en Pictura. Zeker ook de verbinding met andere sectoren, Sociaal Domein, wijken(het museum de wijk in), binnenstad (ook musea als motor), gezondheid, onderwijs, gebiedsontwikkeling de educatieve programma's vanuit SCE en Bibliotheek aanzet leiden niet alleen in aantal maar vooral ook in een kwalitatieve toevoeging aan onze samenleving. Cultuur verbindt en inspireert en draagt bij aan persoonlijke ontwikkeling, een vitale economie, sociale cohesie en mentaal welzijn

WAARDERING (recent onderzoek door OCD)

De waardering door de inwoners voor de culturele instellingen komt voor de helft van de instellingen ruim boven de 7 en voor de andere helft een 8 of hoger.

Het cultureel aanbod komt uit op een 7,2(2022 een 7,6) en een ruime meerderheid vindt het aanbod van een goede kwaliteit en keuze-

mogelijkheden .Ongeveer de helft beoefent zelf een culturele activiteit, als ontspanning, sociale contacten en creativiteit als motivatie.

Impact van de voorstellen

In het perspectief van bovenstaand aspecten, stedelijk, bereik, kwaliteit en waardering **schaden** de voorstellen die nu worden aangedragen de ontwikkeling van de stad en de wijken ,jong en oud, en haar inwoners ,bezoekers en organisaties . Enig indicatie van of zicht op gevolgen voor stad, inwoners, het profiel en de marketing van de stad, de medewerkers en vrijwilligers van instellingen zijn niet aan de orde geweest of meegewogen en blijkbaar niet van belang. Bovendien ontbreekt een dragende motivering "Wat voor (culturele) stad wil je zijn", zijn er geen valide argumenten aangedragen en lijkt het een grabbelton. Niet passend bij de kwaliteit die je mag verwachten(ook niet van de gemeente Dordrecht) bij dit soort processen met zulke vergaande gevolgen(ook al is er formeel nog niets besloten).

De voorstellen:

1)De sector heeft in budget minder dan 5% van de gemeentelijke begroting(het beïnvloedbare deel; een directe "ombuiging"(is een verhullende term voor hard snijden) van 10% illustreert de miskening van belang en redelijke verhoudingen. Het voornemen van een "evenwichtige inventarisatie breed in alle programma's"(de brief van 04-02 2025-0011245) is ons niet gebleken.

2)Er zitten nog tal van **verborgen maatregelen** die de sector/organisaties/personen kunnen raken zoals

-**Vastgoed** gaat huren berekenen op basis van hun kostprijs.

Cultuurorganisaties zijn huurder van de gemeentelijke en rijksmonumenten, zij zorgen dat de monumenten leven en niet vervallen. Naar kostprijs berekende huren betekent ongetwijfeld verhoging die de cultuurorganisatie mag opbrengen en vast niet gecompenseerd zal worden. Gevoegd bij de ingrijpende investeringen in verduurzaming en de afwenteling van deze kosten op de huurder, zal dit nog verder toenemen.

Als organisaties niet meer kunnen huren in deze dure, niet duurzame monumenten, zullen zij verhuizen naar leegstaande locaties zonder uitstraling en leiden tot langdurig leegstand van monumenten en een saaie binnenstad.

Ik roep in herinnering de vragen/opvattingen van voormalig raadslid [REDACTED] [REDACTED] die bepleitte dat het budget voor cultuur moet worden onderscheiden in een deel stenen en een deel programma en activiteiten zodat je zuiverder besluiten kunt nemen op het cultuur budget séc en niet verwarren van de subsidiering van vastgoed door cultuurbudgetten.

De sector pleit voor de ontvlechting van cultuurprogramma en het vastgoedbeheer. Cultuurinvesteringen(subsidies) zijn bedoeld voor inhoud en publiek en niet voor stenen.

- De mogelijkheid wordt geopperd om ook **prijnsindexaties** een of meerdere jaren te bevriezen/af te toppen. Opnieuw rekening instellingen, nadat er al jaren via de indexering wordt gekort op het budget(10 %!)

- Het verschuiven van regeling voor kunstenaars naar een ander loket kan betekenen dat deze kan worden stopgezet.

- Ook de ingreep in de festivals en evenementen tast het culturele beeld van de stad aan omdat hierin veel culturele aspecten en programma's onderdeel vormen van het festival en evenementenprogramma

3)De operatie kan in deze omvang alleen worden gerealiseerd door te korten in programma's en personeel van de instellingen waarbij ontslagen niet onmogelijk zijn(en waarvoor geen voorzieningen/sociaalplan zoals voor gemeente ambtenaren getroffen zijn!).

Effect daarvan is minder inkomsten uit entreegelden, minder vernieuwing, minder capaciteit om projecten via fondsen etc. te realiseren. Bovendien worden ook vrijwilligers slachtoffer wanneer instellingen scherp afbouwen en of sluiten.

4)De initiatieven en projecten met andere sectoren, op scholen, in wijken, in relatie tot gezondheid, vereenzaming die met veel inzet en succes zijn ontwikkeld zullen voor een belangrijk deel worden stopgezet met alle verarming van dien. Dat geldt zeker ook voor de mooie plannen in de door de raad vastgestelde cultuurnota; deze komen niet/moeizaam van de grond zoals

brede talentontwikkeling, een vitaal makers klimaat , verduurzaming , innovaties in de samenwerking met bedrijfsleven, de relatie met programma's Jeugd, het bereiken van andere doelgroepen etc.

5)De evaluatie van de basisinfrastructuur(BIS) loopt parallel aan deze ombuigingsopgave in plaats van in 2029 weer een ingrijpende operatie te moeten doen(= ook logisch). Het proces van evaluatie en eventuele herijking BIS zou zorgvuldig en met betrokkenheid van de sector plaatsvinden. Van bestuurlijke zorgvuldigheid is al geen sprake meer want het Nationaal Onderwijs Museum mag sluiten zonder inhoudelijke argumentatie en/of een relatie met de BIS discussie.

Als vervolgens de evaluatie plaatsvindt met nu al 10% reductie van middelen en dat andere organisaties die nu geen deel uitmaken van de BIS worden toegelaten en dus delen in de afgeroomde middelen betekent bovenop de huidige 10% nog een operatie. Dit kan alleen acceptabel worden als er voor de nieuwe toetreders ook middelen zijn die nu niet in de huidige (en straks gereduceerde) budgetten beschikbaar komen. Naar onze inschatting is er weinig ruimte en capaciteit om vanuit de diverse instellingen aan BIS met positieve energie capaciteit te besteden. Het inhuren van dure adviesbureaus en instellen van nog meer externe betaalde commissies maakt het niet méér acceptabel.

Ook het inhuren van een projectmanager voor het Energiehuis (voor een paar ton) zonder overleg met de 3 grote instellingen die in het Energiehuis zijn gevestigd is "niet netjes" en getuigt van weinig respect.

6)Rijk rekenen zonder enige dragende motivering

-het afstoten van het onderwijsmuseum betekent voor de andere musea een concurrent minder. Hoezo?

-het vergroten van het aantal riviercruises levert meer bezoek op voor de musea? Ja ,maar hoeveel dan (wishful thinking) resp. vloeien er havengelden naar de culturele instellingen?

- meer hotelbedden is meer toeristen belasting, mits bezet en te realiseren door een aantrekkelijke culturele levendige stad toch?

7) Veel (kleine en ook grote) organisaties hebben nu al moeite om werk, programma's, opdrachten in balans te brengen met de beschikbare n fte's én al met veel vrijwilligers kunnen/moeten draaien. Ingrijpen in deze omvang laat organisaties verschrallen of wellicht omvallen. De culturele humuslaag in de stad in stand houden zal moeizaam zijn waardoor jongeren en talenten niet in de stad willen blijven.

8) Wrang blijft dat er nog steeds nieuwe ideeën door de gemeente worden voorgelegd aan de sector die ook weer gefinancierd moeten worden; juist op dit moment praten over een nieuw groot cultureel evenement " Water en waterveiligheid" en vragen over een nieuw Open Lucht theater zijn onbehoorlijk in dit tijdsgewricht.

9) Er is nog een besluitvormingstraject te gaan waarin wij hopen dat op basis van argumenten en effecten tot keuzen wordt gekomen. Geef dan ook aan de organisaties de opdracht om scherp inzichtelijk te maken wat de gevolgen(maatschappelijke en economische en imago, personeel, voor vrijwilligers en voor het cultuuraanbod)) zijn van de voorliggende kortingen .

9) Wat kan wel

Natuurlijk zal de sector bijdragen in het tekort maar wel op een meer gewogen en rechtvaardige manier. Besluiten van het college en raad moeten op basis van argumenten, effecten en feiten worden genomen.

De sector is zeker bereid om mee te werken met een zorgvuldige aanpak en hanteren de volgende uitgangspunten:

1.De diversiteit binnen de culturele sector blijft groot; van grote instellingen tot individuele makers. Juist die diversiteit is nodig voor een levendige stad en vruchtbare kruisbestuivingen, onderling en met andere beleidsdomeinen. Het behouden van deze diversiteit vinden wij cruciaal: zonder humuslaag geen leven.

2.De bezuinigingsopgave moet evenredig en rechtvaardig zijn over alle programma's.

3. Er moet een andere, eerlijker relatie komen tussen huisvestingskosten en subsidies, ook op langere termijn; een relatie geëerbiedigd door de afdelingen cultuur en vastgoed. Cultuursubsidie is geen (in)directe vastgoedfinanciering en verhoging van cultuursubsidies tbv stijgende vastgoedkosten verstoort de politieke en publieke perceptie en vergroot onbegrip en weerstand. Ontkoppel deze relatie zoals ook andere gemeenten dit doen.

4. Cultuursubsidiering is geen gemeentelijke kostenpost maar een renderende investering in publieksbereik, kwaliteit van je stad en haar inwoners. **Een stad waarin jongeren zich ontwikkelen, waar makers kunnen blijven, waar bewoners zich herkennen en verbinden.** Bij de besluitvorming moet volkomen duidelijk zijn welk effect maatregelen hebben zowel financieel, inhoudelijk als maatschappelijk.

5. De gemeente werkt zoveel mogelijk mee aan maatregelen die het eigen verdienvermogen van culturele organisaties vergroten.

6. Wij hechten aan een heldere opdracht/opgave waarin ook visie en prioriteiten vanuit de gemeente worden meegegeven en waar ruimte is voor alternatieven.

Cultuur is geen kostenpost. Het is zuurstof van een ademende, groeiende en verbindende stad!

Dank en succes met deze moeilijke maar interessante opgave.

Noot

**In dit document zijn gedeeltes onleesbaar gemaakt
op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:**

- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (naam)
- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (e-mail)